

สิทธิของเจ้าหนี้มีประกันตามกฎหมายล้มละลาย

เอกกมล สิทธิเกษร

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

คณะนิติศาสตร์

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

2566

บทคัดย่อ

ชื่อการค้นคว้าอิสระ	สิทธิของเจ้าหนี้มีประกันตามกฎหมายล้มละลาย
ชื่อผู้เขียน	นายเอกกมล สิทธิเกษร
ชื่อปริญญา	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2566

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้มุ่งหมายที่จะศึกษาสภาพปัญหาในคดีล้มละลายที่กระทบต่อสิทธิในการได้รับชำระหนี้จากการบังคับทรัพย์หลักประกันของเจ้าหนี้มีประกันและสิทธิการขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้มีประกัน เนื่องจากกฎหมายล้มละลายของประเทศไทยได้กำหนดให้สิทธิของเจ้าหนี้มีประกันมีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์หลักประกันมีสิทธิได้รับการการบังคับทรัพย์หลักประกันนำเงินมาชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้มีประกันก่อนเจ้าหนี้รายอื่น ซึ่งในกฎหมายล้มละลายของไทยได้กำหนดสิทธิบังคับทรัพย์หลักประกันไว้ในมาตรา 95 พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 และสิทธิการขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้มีประกันไว้ในมาตรา 96 พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 สิทธิของเจ้าหนี้มีประกันทั้งสองประการนี้จะมีขั้นตอนการใช้สิทธิและผลทางกฎหมายที่แตกต่างกัน

จากการศึกษาพบสภาพปัญหาข้อบกพร่องบางประการของกฎหมายที่กระทบต่อการใช้สิทธิขอบังคับทรัพย์หลักประกันในคดีล้มละลายตามมาตรา 95 และการใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้มีประกันตามมาตรา 96 พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 หลายประการด้วยกัน

ประการที่แรกปัญหาความไม่ชัดเจนของบทบัญญัติมาตรา 95 พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 กฎหมายบัญญัติสิทธิของเจ้าหนี้มีประกันไว้โดยทั่วไปเพียงสั้น ๆ แต่ไม่ได้บัญญัติรายละเอียดการใช้สิทธิตลอดจนผลของการใช้สิทธิเอาไว้ทำให้เกิดความไม่แน่นอนในการใช้การตีความทางกฎหมายและทำให้เจ้าหนี้มีประกันไม่อาจทราบได้ว่าจะต้องใช้สิทธิอย่างไร ประเด็นสภาพปัญหาดังกล่าวจึงผลกระทบต่องานของผู้บังคับใช้กฎหมาย เจ้าหนี้มีประกันและลูกหนี้ เพราะสิทธิในการบังคับทรัพย์หลักประกันของเจ้าหนี้มีประกันในคดีล้มละลายเป็นกระบวนการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ช่วยสะสางหนี้สินของลูกหนี้อย่างหนึ่งทำให้ลูกหนี้สามารถเริ่มต้นชีวิตทางการเงินของตนเองได้ใหม่อีกครั้ง

ประการที่สอง ปัญหาวิธีการประกาศโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเพื่อให้เจ้าหนี้มีประกันทราบคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดตามมาตรา 28 พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ซึ่งกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ประกาศโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ในราชกิจจานุเบกษาและใน

หนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับเท่านั้น โดยในปัจจุบันกรมบังคับคดีได้เพิ่มช่องทางในการประกาศคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดไว้ในเว็บไซต์ของกรมบังคับคดี แต่วิธีการดังกล่าวทั้งหมดก็ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้เจ้าหนี้มีประกันรับทราบคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดได้อย่างทั่วถึง ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้นี้เป็นจุดเริ่มต้นของการเข้าไปใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้มีประกันตามมาตรา 96 พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 นอกจากนี้สภาพปัญหาดังกล่าวยังมีผลกระทบกับสิทธิการขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ไม่มีประกันเช่นกันและมีผลกระทบต่อบุคคลโดยทั่วไปที่ไม่ทราบประกาศโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดและได้เข้าทำนิติกรรมใด ๆ กับลูกหนี้ที่ล้มละลายส่งผลทำให้นิติกรรมที่สร้างขึ้นมีผลเป็นโมฆะ

ประการที่สามปัญหาระยะเวลาในการใช้สิทธิยื่นคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้มีประกันตามมาตรา 96 ประกอบมาตรา 91 พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มีกำหนดระยะเวลาที่จำกัดและเป็นระยะเวลาเดียวกันกับสิทธิการขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ไม่มีประกันกล่าวคือ มาตรา 91 พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 กำหนดให้บรรดาเจ้าหนี้ต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายในกำหนดระยะเวลา 2 เดือนนับแต่วันประกาศโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเท่านั้นและในปัจจุบันจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 91/1 เพื่อเปิดช่องให้เจ้าหนี้ที่มีเหตุสุดวิสัยสามารถขอขยายระยะเวลายื่นคำขอรับชำระหนี้ได้ก็ตาม แต่เหตุการณ์ไม่ทราบคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดในประกาศราชกิจจานุเบกษาไม่ถือว่าเป็นเหตุสุดวิสัย จึงทำให้เจ้าหนี้มีประกันที่สุจริตบางรายที่ไม่ทราบประกาศโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดไม่สามารถเข้าไปยื่นคำขอรับชำระหนี้เพื่อขอรับชำระหนี้สำหรับจำนวนหนี้ส่วนที่ขาดตามมาตรา 96 ได้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนดทำให้เจ้าหนี้มีประกันต้องเสียสิทธิได้รับชำระหนี้ในส่วนที่ขาด หากบังคับทรัพย์หลักประกันแล้วได้เงินไม่พอชำระหนี้ทั้งหมด

เมื่อเปรียบเทียบกฎหมายล้มละลายของประเทศสหราชอาณาจักร กฎหมายล้มละลายของประเทศสหรัฐอเมริกาและหลักสากลของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศว่าด้วยกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ (UNCITRAL) และกรอบแนวคิดของธนาคารโลกในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาทั้งสามประเด็นแล้วพบว่าวิธีการประกาศโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด และระยะเวลาการยื่นคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้มีประกันให้สามารถเข้าไปใช้สิทธิได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่ากฎหมายล้มละลายของประเทศไทย ส่วนสิทธิในการบังคับทรัพย์หลักประกันตามมาตรา 95 พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 แม้กฎหมายล้มละลายของต่างประเทศไม่ได้มีการบัญญัติรายละเอียดไว้โดยเฉพาะเหมือนอย่างกฎหมายล้มละลายของประเทศไทย แต่ก็มีหลักการสากลของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ (UNCITRAL) ที่กำหนดให้การพักการดำเนินคดีเพราะลูกหนี้ล้มละลายไม่กระทบถึงสิทธิของเจ้าหนี้มีประกันและรับรองสิทธิของเจ้าหนี้มี

ประกันให้ได้รับการยกเว้นไม่ถูกจำกัดจากเงื่อนไขต่าง ๆ ในกระบวนการล้มละลายซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานสำหรับสิทธิในการบังคับทรัพย์หลักประกันของเจ้าหนี้มีประกันในคดีล้มละลาย

ดังนั้น การค้นคว้าอิสระฉบับนี้จึงเสนอแนะแนวทางแก้ไขและปรับปรุงกฎหมายล้มละลายของประเทศไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาทั้งสามประการ เพื่อให้สิทธิของเจ้าหนี้มีประกันได้รับความคุ้มครองจากการบังคับทรัพย์หลักประกันและสิทธิการขอรับชำระหนี้ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เมื่อกระบวนการบังคับทรัพย์หลักประกันและการขอรับชำระหนี้มีประสิทธิภาพมากขึ้นแล้วจะส่งผลดีทำให้ลูกหนี้ที่ล้มละลายสามารถสะสางหนี้สินที่ค้างชำระเดิมกับเจ้าหนี้มีประกันได้อย่างรวดเร็วและสามารถกลับไปเริ่มต้นชีวิตทางการเงินของตนเองได้ใหม่อีกครั้ง

ABTRACT

Title Independent study	The Creditor's Right are Secured the Bankruptcy Law
Author	Mr. Aekkamol Sittikesorn
Degree	Master of Law
Year	2023

The purpose of this independent research is to study the situation of problems in bankruptcy cases that affect the creditor's rights to receive debt repayment from the debtor's collateral assets and the creditor's right to claim debt repayment. This is because Thai bankruptcy law provides for the creditor's secured rights over the collateral assets and the creditor's right to claim debt repayment. These two types of creditor's rights have different legal procedures and consequences.

Through the study, it was found that there are some deficiencies in the law that affect the exercise of the creditor's rights to enforce collateral assets in bankruptcy cases under Article 95 and the exercise of the creditor's right to claim debt repayment under Article 96 of the Bankruptcy Act of 2483.

The first problem is the ambiguity of the provisions of Article 95 of the Bankruptcy Act of 2483, which generally stipulates the creditor's secured rights but does not provide detailed provisions on how to exercise these rights, leading to uncertainty in legal interpretation and making it difficult for creditors to know how to exercise their rights. This problem affects both the legal enforcers, the secured creditors, and the debtors.

The second problem is the method of advertising the order to seize assets to notify the secured creditors under Article 28 of the Bankruptcy Act of 2483, which only requires the asset enforcement officer to publish the order in the Royal Gazette and at least one daily newspaper. Although the Department of Legal Execution has added channels for advertising the order to seize assets on its website, these methods are still not sufficient to ensure that secured creditors are adequately notified of the

seizure order. This problem is the starting point for exercising the creditor's right to claim debt repayment under Article 96 of the Bankruptcy Act of 2483. In addition, this problem also affects uninsured creditors and individuals who are unaware of the seizure order and have entered into any legal transactions with bankrupt debtors, resulting in nullity of the transactions.

The third problem is the time limit for exercising the right to claim debt repayment under Article 96, which is consistent with Article 91 of the Bankruptcy Act of 2483, specifying a limited period for creditors to file a request for debt repayment within two months from the date of publication of the seizure order. This limitation may prevent some secured creditors who are unaware of the seizure order from filing a request for debt repayment within the specified time frame, resulting in the loss of their rights to claim repayment for the outstanding debt.

Comparing the bankruptcy laws of the United Kingdom, the United States, and the UNCITRAL Model Law on Cross-Border Insolvency, as well as the principles of the World Bank relevant to these three issues, it was found that the methods of advertising the seizure order and the time limit for filing a request for debt repayment of the secured creditor are more efficient than Thai bankruptcy law. Although the bankruptcy laws of other countries do not provide detailed provisions like Thai bankruptcy law, they have international principles, such as those of UNCITRAL, that exempt the exercise of the creditor's rights from being restricted by various conditions in the bankruptcy process, which is a fundamental principle for the creditor's secured rights in bankruptcy cases.

Therefore, this independent research aims to propose amendments and improvements to Thailand's bankruptcy law related to these three issues to ensure that the rights of the creditor's secured rights and the right to claim debt repayment are better protected. When the enforcement process of collateral assets and the process of claiming debt repayment become more efficient, it will enable bankrupt debtors to quickly recover their outstanding debts and fresh start their financial lives.